



LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIODICH SATIRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARA AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

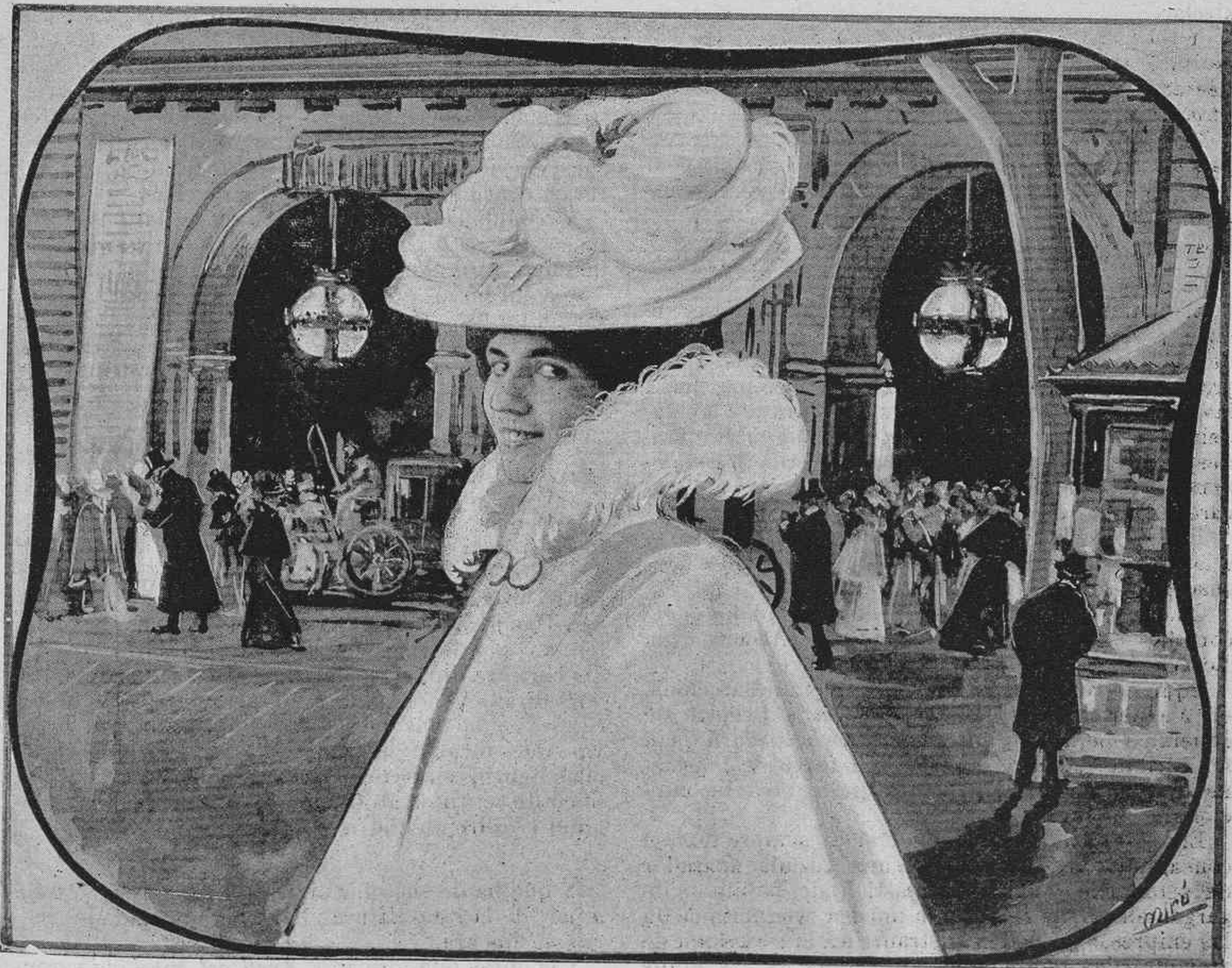
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

A LA SORTIDA DEL LICEO



—Ab tants cotxes com hi ha aquí, ¿no es ben sensible que una hagi d' anarse'n á casa á peu?

CRÓNICA

SIGFRID.—*Impressions de un profá.*

Las obras artísticas—lo mateix las que entran per la vista, que las que penetran per l' oído—no 's fan sols pels sabis, coneixedors de la técnica y capassos de analizarlas desentranyant el perquè del séu mérit y de la seva bellesa, sino també per las personas de gust y per aquellas que tenen bonas disposicions per educar aquest sentit de l' ánima y bons desitjos per no quedarse endarrera, esclaus voluntaris de la cómoda y vulgar rutina.

Las obras de Wagner, el gran innovador de la música dramática, no han de ser de diferente condició. Fillas de tot un sistema, per cert molt lògich, que 'l gran mestre vá explicar degudament, y que 'ls inteligents podrán discutir tant com vulguin, pero que 'l bon sentit ha d' admetre necessariamente com á molt bén fundat, si res mes tinguessen que la rahó de ser, no ho tindrían encare tot pera triomfar y imposarse. Per fortuna posseheixen ademés el calor, la vida, la forsa y l' arranch del geni y de la inspiració, y aquestas condicions escepcionals son las que las hi asseguran els honors del aplauso y la gloria de la immortalitat.

Miréu sino com han anat obrintse camí per tot lo mon.

D' extravagancias eran titlladas en sos primers temps: per música de cap, aturridora y plena de sorolls era tinguda la del innovador germánich que posava en boca de no sé quín músich, crech qu' era en Rossini 'l següent xiste:—La música wagneriana 'ns está escorxant y ella es la que s' encarrega de xisclar.

¡Y tot porque á n' en Wagner, no se li ocorregué escriure Otellos afeminats com el del Cisne de Péssaro, que 's passessin tota la nit gargaritzant *gorgoritos!*

Mes ¿quí 's recorda avuy de aqueixas extravagancias, ni de tots aquells primors tan acicalats com buyts que tendían sols á afalagar l' orella, sense arribar á l' ánima?

* * *

La música wagneriana s' imposa.

Els mateixos francesos que per allá á mitjans de sigle reventavan el *Lohengrin*, paladejan avuy ab delicia las creacions de l' última época, en que 'l gran músich portá las lleys del séu sistema fins á las últimas conseqüencias. Avuy admiran y aplaudeixen el *Tristan* y *L' anell del Nibelung*. Y ho fan, després de la guerra del 70, que desvetllá 'l *chauvinisme* francés ab las punyidas de un agravi qu' encare está per venjar.

Tal es la forsa del geni que arriba á sobreposarse á las arreladas previsions de un dels pobles més susceptibles y puntillosos.

Quan en Wagner se fá sentir, queda olvidat el recort may extingit de la perdua de l' Alsacia y la Lorena.

Aquí, entre nosaltres, y especialment á Barcelona, en Wagner es soberá. ¿Quí li disputa ja 'l ceptre de aqueixa soberanía? ¿Quí se sustreu á pagarli quan no 'l tribut del seu entusiasme fervorós, l' acatament, quan menos, del séu respecte més incondicional?

El nostre Liceo que no ha sigut sempre temple consagrat al art, si no més de una vegada aparador de ostentació y circo gimnástich de habilitats de gargamella, s' ha rendit á la música wagneriana. Ja las empresas no poden sustraure's á la necessitat de inaugurar las temporadas ab alguna de las grans

creacions del colós de Bayreuth. Dos anys enrera adoptá *La Walkyria*; l' any passat, *Tristán*: enguany ha sigut *Sigfrid* l' obra escullida pera l' inauguració.

Y *Sigfrid* ha triomfat com las anteriors, y pot ser fins ab major motiu qu' ellas, per haver vingut darrera, y tenir ab la *Walkyria* l' enllás que li dona 'l formar part de un mateix conjunt.

Obra hermosíssima, genial: *Sigfrid* es el poema de la joventut impetuosa que 's llansa á la conquista del amor y de la gloria. La sola figura del héroe rompent ab el nano astut al costat de quí vá creixer, un cop logra esbrinar el misteri de la seva historia; forjant ab sas propias mans l' espasa invencible; anantse'n á lluytar impávit ab el dragó que guarda l' or del Rhin y vencentlo bravament; rompent la llansa del deu Wotan; escoltant en la soletat de la selva 'l cant del aucell que li serveix de guía; y anantse'n, conduhit per ell, á despertar á la *Walkyria* que havia quedat adormida sobre son llit de pedra y envolta de foch, pera fer d' ella 'l séu amor, cambiant en humanal la seva naturalesa mitj divina; la sola figura del héroe juvenívol ompla tot el drama.

¡Quína maravella! Dos actes llarguíssims, sense la presencia de una dona, y l' obra no obstant s' aguant y vola sempre pels espays serens, lliures de la atmósfera ficticia de tota convenció. *Sigfrid* en l' esclat de la seva joventut ardorosa 's basta pera mantenir l' interés del espectador al escalf de una vida y una poesia imponderables. Per aixó quan l' obra 's result en lo grandió duo ab Brunilda, una de las creacions mes sublimes del art musical, el geni humá sembla que no puga arribar més amunt. Aquell duo es el mes digne coronament de una obra magistral.

Sigfrid se distingeix per la seva claretat, per la seva simplicitat extraordinaria de concepció. Els medis expressius podrán ser complicats, com els que constituheixen l' escola wagneriana, que dona al element orquestal una importancia extraordinaria; pero l' acció es senzilla, y s' ha de estar molt distret ó s' ha de ser molt refractari al art dramátich musical, pera no seguirla pas á pas y no admirar una successió continua de primors, y maravellas.

A n' aquella part del públich qu' encare no s' entusiasma, se li pot dir lo que vaig tenir ocasió de insinuar á un filarmónich de bona fé que 'm deya:

—A mí no m' entra... confesso la veritat... dech ser un tonto.

—No tant—vaig dirli:—vosté es un home franch y en aquest concépte permetim ferli una pregunta.

—Digui.

—Li agrada 'l *Lohengrin*?

—Es una de las óperas que mes m' entusiasman.

—¿Quantas vegadas l' ha sentida?

—Uy... No ho sé... ja hi perdut el compte.

—Donchs ara fassa memoria, y diguim: ¿La primera vegada de sentir-la 's recorda si li vá agradar?

—No, per cert: fins me sembla que vaig sortir del teatro ab mal de cap.

—Donchs apliqui 'l cas al *Sigfrid*. Avuy no l' entén: á copia de veure'l s' hi anirá familiarisant; y aixís com ara diu: «Que 'm donguin *Lohengrin*,» llavors dirá: «Ay, lo qu' es á mí que no 'm treguin del *Sigfrid*» y no sols del *Sigfrid* sino de las quatre joyas que forman la famosa tetralogía quan totas ellas figurin en el repertori y 's donga ocasió al públich de sentir-las ab freqüencia, y representadas seguint l' ordre ab que 'n Wagner las vá escriure.

* * *

Y que ha de succehir aixís ho indica á las claras, á part de la rahó natural, la experiencia de lo ocorregut fins ara.

Las obras que forman l' *Anell del Nibelung* varem

comensarlas á saborejar, á petites dössis, fragmentariament, pels trossos tocats en alguns concerts.

—¡Qu' hermós es aixó! —clamaven unánimement els oyents de gust.

Després s' han anat veient dos de las quatre obras complertes, y al trobar de nou aquells fragments tan admirats posats á puesto y realzats ab la magia que produheix la inseparabilitat de tots els elements que constituheixen el drama lírich wagnerià,

EN KRÜGER A EUROPA



El célebre president del Transvaal y la seva muller.

—Senyor arcalde, hi ha una comissió que desitja veurel.

—¿Comissió de qué?

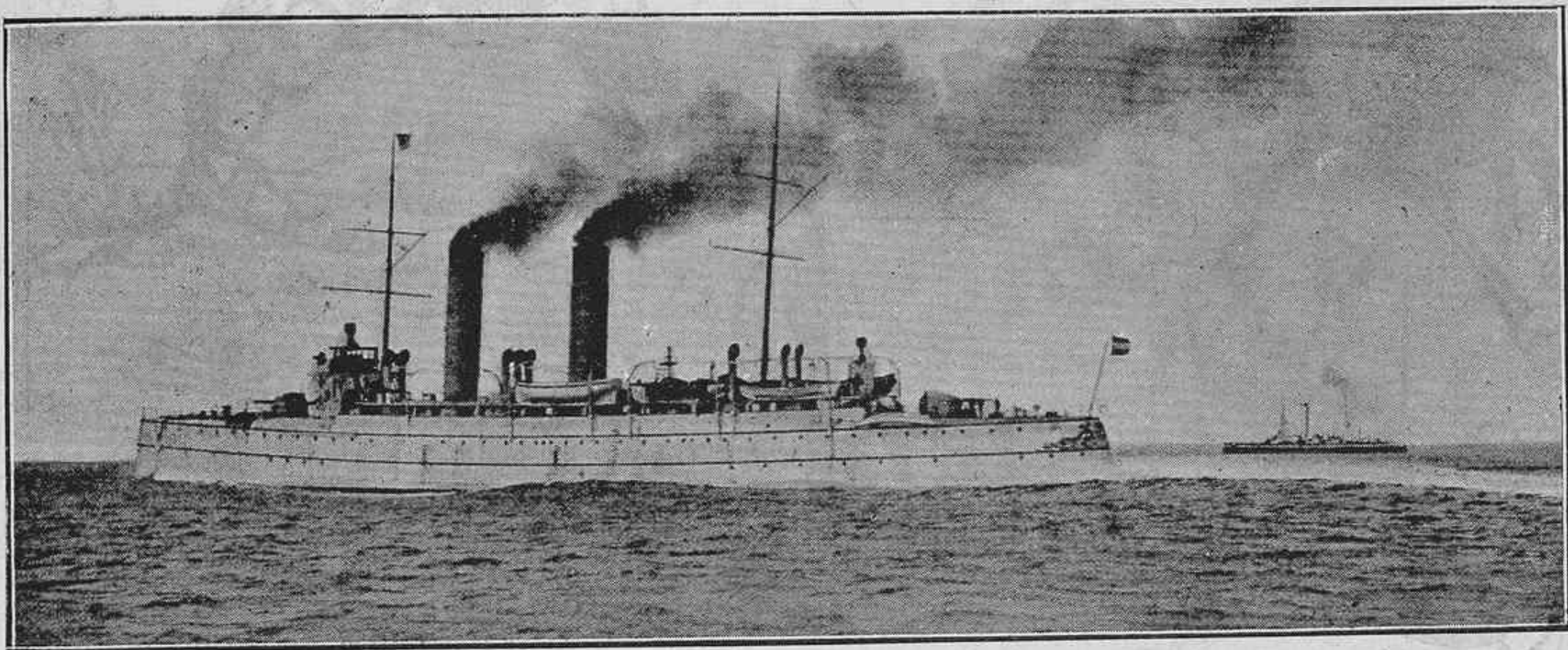
—De la *Protectora de animals y plantas*.

—Que passi. (*En veu baixa:*) S' ha d' estar bé ab tothom.

Els comissionats, saludant respectuosament, van entrar d' un á un.

—Deu lo guard...

—Y á vostés també —diu l' arcalde, que sembla tenir ganas d' abreviar.—Suposo quín es l' objecte de la seva visita.—



El *Genderland*, barco holandés, en el qual ha fet en Krüger el viatge.

nerià, l' admiració ha anat en *crescendo*, perque si avants se veyia solís un bosqueig, ara s' ha pogut admirar tot el quadro.

Y aquesta impressió favorable s' acentuará encare més, quan se pujan veure no quadros solts, sino 'ls quatre que forman la portentosa creació.

Y s' acentuará sobre tot si las empresas teatrals s' esmeran en posarlas de una manera digna y adequada, sense escatimarhi res, ni 'ls cantants de consciència ni 'ls elements orquestals, ni especialment l' aparato escénich, ja que tot convergeix al poderós efecte de conjunt imaginat pel geni del autor.

Wagner s' ho mereix, apart de que precisament perque 's fes aixís vá donar vida á sas genials inspiracions. No concedirli tot lo que demana es una profanació. Es el rey indiscutible del drama lírich, y á *tout seigneur tout honneur*.

P. DEL O.

Ha sortit l' Almanach de La Esquella

UN PAS DE LA «PROTECTORA»

Despaig de l' arcaldia, á l' hora en que sa excel·lencia reb.

Un ordenansa entreobrint una mica la mampara:

Els de la *Protectora* adressan el cap, ingénuament sorpresos.

—¿De debó?—diu el que fa de president.

—Sí, senyors; venen á felicitar-me per haver augmentat la colecció zoológica del Parch ab un nou avestrús.—

Els comisionats se miran els uns als altres ab mal dissimulada amargura.

—¡Ay, senyor arcalde! Sentím haverli de dir, pero no ho ha endavinat. Lo que falta á Barcelona no son avestrussos. Més aviat enteném que n' hi ha de sobra.

—Pues si no es aixó, ja sé qué es. Deurán volguerme demanar que fassi repintar els lleóns del monument á Colón, qu' están que fan llástima de veure.

—Tampoch, senyor arcalde. Si no fos irreverencia, li diríam que la seva acreditada perspiciacia avuy reposa. Per ara no 's crema gens ni mica.

—En fi—exclama l' batlle, convensut de que 'ls designis de la *Protectora*, com els de Deu, son inexcusables:—vostés dirán. Tinguin la bondat d' explicarse.—

El cap de colla dels *protectors* s' adelanta un pas, com sol ferse en els dramas quan se va á descapdel·lar un parlament d' efecte.

—No ignorará vosté que 'ls tranvías, convertintse baix aquest aspecte en *protectors* prácticichs dels ani-

EL LICEO Á LAS FOSCAS DURANT LA FUNCIO



se extremirnos y sentirnos possehits de santa indignació.

—Lo millor, pera evitar aquestes coses,—diu l'arcalde somrihent,—seria suprimir en absolut els animals de tiro, y moure tots els vehículs per la electricitat ó pel petroli.

—¡Ah! ¡Quín ideal mes hermós!

—Sobre tot pels animals. Perque llavors, ¿quina seria la seva existencia? Menjar, beure, no fer res, donar quatre voltetas pel camp... y veure passar tranvías y automóviles desde una honesta distancia.—

El semblant dels protectors s' encén ab els colors de la més inmensa alegría.

—¡Aquest, si senyor, aquest seria el nostre desitj!... Pero entretant, mentres vé aquest gran día que tots esperém, li preguém que atengui la nostra súplica y fassi arrencar com més aviat millor aquests ferros traydors y perniciosos. Y tingui en compte que al formular aquesta petició, ho fem tant pels animals com per las personas.

—¡Las personas!... ¿Que n' han de fer vostés d' ellas?

—¡Oh! Recordis del nostre títul. *Protectora dels animals y «plantas»*. Si 'ns interessém per las personas, es perque pensém en las plantas... dels peus.—

L' arcalde, vensut per aquesta argumentació, despedeix als comissionats, dihentlos, com es us y costúm, que tindrà molt en compte la seva demanda.

Y, també com es us y costúm, es probable que ja no se 'n recordarà mes.

A. MARCH

Ha sortit l' Almanach de La Esquilla

EL QUID DEL PROBLEMA

¿Cóm está l' assumpto del sombrero de las senyoras al teatro?

Com sempre: encallat. Els homes insistint en demanals'hi que se 'l treguin, y ellas empenyadas en fé 'l sórt.

A París s' han fet innumerables tentativas, pero totas han fracassat. Si bé hi ha hagut moments en que ha semblat que 'l sexo débil s' eternia y s' inclinava á cedir, el barret ha acabat per imposarse, empleant únicament aquella poderosa forsa que tan bé sintetisa el conegut adagi: «Ja pots xiular...»

Una senyora fins va tenir l' humorada de dirigir-

se á la prempsa llensant á las pretensions dels homes un *non possumus* categórich y definitiu.

«Lo que 'ls senyors deman—deya en la seva carta

—es inadmissible. El sombrero contituheix el detall més important de la nostra indumentaria, y arrancárnose'l seria lo mateix que decapitarnos. Per altra part ¿quín mal fem lluhintlo al teatro? ¿De qué 's queixan els homes? Diuhen que 'ls privém la vista del espectacle... ¿Y qué?... ¿Per ventura es l' espectacle lo que porta als homes al teatro? No veuhen la funció, es cert; pero ¿no 'ns veuhen á nosaltres, que som induptablement l' espectacle mes bonich de la creació?»

Un empresari de Viena, passant resoltament el Rubicón y desentenentse de lo que podria succehir á la taquilla, acaba de posar en el seu teatro un avis en que 's manifesta á las senyoras que queda absolutament prohibida l' entrada á la sala d' espectacles á totas las que vajan ab barret.

Protestas, súplicas, afalachs de las interessadas; tot ha sigut inútil. L' empresari s' ha mantingut ferm, sostenint ab admirable heroísmo la seva hermosa ordre.

—Consideri, senyor empresari, que 'l sombrero es la cúpula del nostre edifici.

No considero res: lo dit, dit está.

Miri que si 'ns tracta d' aquest modo deixarém de venir al seu teatro.

—M' es igual: no vull retroedir.—

Las senyoras, exasperadas y feridas en la seva prenda sensible, no han tingut, es veritat, prou abnegació pera renunciar al teatro; pero s' han venjat d' una manera sangrenta.

La primera nit en que la nova disposició va posarse en vigor, las damas vienesas acudiren al teatro ab uns pentinats tan espantosament alts que diu que desde la fila quarta no 's veyan no sóls els cantants, sino ni las decoracions, ¡ni las bambalinas!

¿Qué revela aquest fet? Que 'l problema del sombrero no 's resol ni 's pot resoldre, per la poderosa rahó de que 's planteja malament.

Si als acomodadors no 'ls proveheixen d' un fanalet, ¿cóm ho farán pera colcar á la concurrència?

NET

¡CÓM ESTÁ BARCELONA!



*Mentres á cada carrer hi fan un convent,



un pobre treballador mor' abandonat en una barraca i per no haverhi llits al hospital!

Totas las solucions que fins ara s' han proposat son empíricas, falsas, impracticables.

Las senyoras—y atenguis bé aquesta afirmació, qu' en ella estriba tot l' intríngulis del assumpto—no s' treuran el sombrero al teatro hasta que las modistas ho vulguin.

Per llesta que sigui una senyora, pera posarse 'l sombrero necessita un parell d' horas. ¿Cóm volen, donchs, que al arribar al teatro se 'l tregui, sapiguent qu' en aquesta operació hi ha d' invertir dugas horetas més?

Suposant que 'l teló s' aixeca á las nou y ella vulgui ser puntual, vejis el temps que la pobreta necessita, si vol complaure als homes.

A las cinch de la tarde comensa á posarse 'l barret; á las set acaba.

S' encamina al teatro, entra al tocador, y encare que voli, entre treures el sombrero y arreglar-se 'l pentinat, fins á las nou no está llesta.

S' acaba la funció á la una. Altra vegada al tocador, segona colocació de sombrero... y já las tres á casa!

¿La veuben ara la impossibilitat material de que l' aspiració dels empressaris pugui veure's jamay realisada?

Ho hem dit y torném á repetirho: si aquest assumpto s' ha de arreglar satisfactoriament, l' única que pot ferho es la modista.

¿Cóm?

Inventant un barret femení, que en un santiamen se pugui posar y treure. Una cosa ¡que sé jo! com el solideu dels capelláns, com la pantalla d' un quinqué, com el tap d' una sopera...

MATÍAS BONAFÉ

Ha sortit l' Almanach de La Esquilla

DOCTRINA PER LAS CASADAS

LOS MANAMENTS DE LA LLEY DEL DEU CUPIDO SON DEU

Lo primer, estimar un cop casada, ab més fe y llealtat que de soltera. Lo segón, no jurar que 'l marit era el jove de quí estava enamorada.

Lo tercer, anar neta y ser festosa. Lo quart, honrar al home, tal com siga. Lo quint, no matá 'l rato ab cap amiga. Lo sisé, (aixó es la part més llastimosa) contentarse ab el propi, y ab paciència dels manaments de Deu, guardar memoria; qu' es de tota muller, honor y gloria, del sisé, recordarse ab preferència.

Lo seté, no jugar ab la mirada, puig si ab mala intenció se mira enrera pot furtarse lo cor d' algún tronera y aixó fora una broma molt pesada.

Lo vuyté, no mentir ni armar bronquina dihent mal de las altrás sense solta. Lo nové, no ser gaire desenvolta ni conquistá 'l marit de la vehina.

Lo desé, no pensar en si altrás donas gastan un dineral, res d' envejarlas: quan hi han quatre pessetas, conservarlas, puig no totas las épocas son bonas.

Fujíune donchs, de tentacions impuras ja que la lley del Deu Cupido ho mana per descáns del marit, y estéu seguras, que aixís vos donará de bona gana, amor, felicitat y... criaturas.

AMADEU DORIA

Ha sortit l' Almanach de La Esquilla

SUCH DE SÁBIS

I, De Olobarria; II, Alió; III, Demócrates; IV, Isócrates;
V, Gotsmit; VI, Séneca; VII, Peud-Altar; VIII, Séneca;
IX, Id.

I

Lo mellor de tots los llibres
será, en tots llochs y tots temps,
lo que, desprovist de palla,
en menys fulls ensenyi més.

II

La vanitat, en tot lloch,
es recurs del que val poch.

III

Ensenya á tos fills com cal
quan la edat s' ho presti á fé,
que l' ignorancia del bé
sol ser la causa del mal.

IV

Las máximas essent bonas
son un tresor,
que en la práctica 's cotisan
á més que l' or;
per xó aquell que 's guía ab ellas
sempre es ditxós.

V

L' home honrat, y no ho dupteu,
l' obra es mes noble de Deu.

VI

Dels adornos en las donas
cap n' hi ha de tant preuhat
com un ab que 's vesteix l' ánima
y du per nom *Castedat*.

VII

¿De qué serveix l' orgull á la hermosura?...
¿De que la vanitat á la bellesa?...
¡Si per mes que alt lo cap vulga portarne
sempre ab los peus ha de tocar á terra!

VIII

Per fer las cosas ben fetas
no 't vulgas apressurar,
que la extrema promptitut
n' es de sí mateixa embrás.

IX

Ab sacrificeis guanya
lluytas y ab honra,
que 'l véncer sens perill
triomf es sens gloria.

J. FERRÉ Y GENDRE

Ha sortit l' Almanach de La Esquilla

NOTAS

Jo t' estimo ab la follía
y ab lo foch dels dinou anys,
tu ets causa del meus afanys
com ho ets de ma alegría.

Per possehirte daría
lo que tinch y 'l que no tinch,
per tú á ferho tot m' avinch...
tot no, ¡vatura el dimoni!
que á dú 'l pes del matrimoni
per res del mon m' hi convinch.

Per regla general totas las donas
tenen dos cors;
l' un dedicat al luxu y á las modas
y l' altre al goig.

Pero tu ni aixó tens; ton cos de Venus
obra sublim com pocas n' hi han al mon
tanca un cor insensible y erm y estúpit
ahont may hi ha tocat cap impresió.

Per aixó quan algú per tu delira
si 't parla de riquesas ó d' amor
te 'l miras tontament com preguntantli:
¿Y bé qu' es tot aixó?...

J. A. F.

Ha sortit l' Almanach de La Esquilla

LLIBRES

BATURRADAS, per ALBERTO CASAÑAL SHAKERY. No
sé si á tots vostés els passa lo mateix que á mí, que 'm fan

PROBLEMA



¿Per qué corra aquet?
¿Per gana ó per fret?

molta mes gracia las *gracias* aragonesas que las andaluzas. Las andaluzas se 'm figuran sempre més ó menos hiperbólicas y alambicadas; las aragonesas las trobo més naturals, més espontáneas, més rodonas.

El Sr. Casañal las ha presas per tema de sos romansos, formant ab ellas un género literari. Un quënto, un sucés, una anécdota li bastan pera teixir una composició plena de color y de vida, aragonesa pel pensament, per l' intenció, pel carácter y pel llenguatge. Y entre aquestas composicions rimadas qu' en número de 28 forman el tomo *Baturradas*, n' hi ha algunas de molt xocants y saladas, animadas ab xistes que brollan de la mateixa naturalesa dels assumptos y capassas de fer riure á un mort... ¡ey! sempre que 'l mort no sigui aragonés, porque aixó tenen de bó els fills de aquella terra: quan las diuhen no es ab la idea preconcebuda de fer gracia, sino per sortirlos'hi de dintre, expelidas per la forsa natural del séu carácter. Y tal com las diuhen las escoltan.

Res mes hem de dir pera recomanar aquesta obra, sino que la precedeix un discret prólech de D. J. M.^a Matheu, distingit novelista, y apareix adornada ab alguns dibuixos molt castissos de D. J. Ibáñez.

MATERIALES Y DOCUMENTOS DE ARTE ESPAÑOL.—La casa Parera ha comensat ab aquest títul una publicació, que la creyém destinada á influhir poderosament en los avensos del art. Ab ella 's contribuirá sens dupte á vulgarisar el coneixement dels estils del art espanyol, antich y modern, sense distinció de regións. Desde 'l més elevat artista fins al més modest treballador podrán ferse càrrech complert dels detalls de tots els monuments y noves creacions del art d' Espanya, ab l' estudi del estil y épocas á que corresponen, aixís com el nom de sos autors. Obra feta ab gran cuidado, baix la direcció artística de Mira Leroy, y que representa llargas y costosas investigacions, els tres quaderns aparescuts fins ara, revelan que l' execució es inmillorable, aixís com també que sas condicions económicas están al alcans de totas las fortunas. Se publica en quaderns mensuals de 8 láminas, ó sigan 96 al any, magníficament reproduhidas: la suscripció costa sols 18 pessetas l' any ó com si digussem, 6 rals cada mes. A tan poch preu se podrá adquirir un album precíós plé de datos gráfichs de la major importancia.

ALTRES LLIBRES REBUTS:

Al bon carmetlo de goma ó esperant la professó.—Sainete en prosa de D. Santiago Boy y D. Arthur Carreras, estrenat en el *Teatro Principal* de Barcelona la nit del 27 de novembre de 1897.

A ca 'l pintor.—Passatempes cómic líric original: lletra de Joseph Asmarats; música del mestre Amadeo Cristiá, estrenat al *Teatro Zorrilla* (Gracia), la nit del 11 del corrent mes.

L' home de las donas.—Entremés en vers original de Agustí Causadias y Carné, estrenat en lo teatro de la Societat *La Familiar Graciense*, la vetlla del 23 de setembre últim.

Ahont menos se pensa...—Comedieta en un acte y en prosa, original de D. R. Ramón y Vidales, estrenada en lo *Teatro catalá* (Romea), la nit del 5 del passat octubre.

RATA SABIA

Ha sortit l' Almanach de La Esquilla



LICEO

El gran aconteixement de la senmana ha sigut l' estreno del *Sigfrid* de Wagner. Las nostras impresions respecte de la partitura, quedan consignadas en la secció de *Crónica*.

En quant á la execució, sense arribar á colmar las exigencias dels admiradors de Wagner, sortí molt cuidada y arrodonida, distingints'hi las Sras. Ehrenstein y Borissoff (*Brunilda y Enda*), aixís com el tenor Grani (*Sigfrid*), Zucchi (*Mime*), Guaccarini (*Wotan*) y Moro (*Alberich*), que 's feren aplaudir justament, sent tots ells cridats á la escena, al final dels actes en que prengueren part.

Participá també de l' ovació 'l mestre Mertens, que 's feu notar, sino pel brío, per la claretat ab que conduhí l' orquesta.

Las decoracions procedents de Itatia tenen més d' efectistas que de artísticas. Lo que hi ha que alabar es el joch de llums, que ben manejat, pot contribuir á donar un gran reals als espectacles del Gran Teatro.

Dimars va representarse *Aida*.

L' obra aparequé com nova de trinca, abrillantada per la batuta del mestre Goula.

Feya ja alguns anys que l' insigne mestre catalá no havia empunyat la batuta del Liceo, y ara ho ha fet, per consideració á un company que tingué de retrassar el seu viatge á Barcelona, y sols per pochos días, ja que altres compromisos el cridan al San Carlos de Lisboa.

Pocas vegadas s' ha vist una execució de *Aida* tan brillant y primorosa, qu' en moltes ocasions alsá al públich en massa. La batuta de 'n Goula es fascinadora, y lo mateix hipnotisa á la orquesta que als cantants.

Eran aquests la De Lerma que siguié aclamada en distints passatjes, pel sentiment íntim en que feu gala durant tota la representació, aixís com per la expressió de sa veu extensa y ben timbrada; la Parsi-Pettinela que lluhí sa hermosa figura y sa veu de contralt no menos hermosa; en Duc, quals poderosas notas entussiasmaren al públich, y finalment en Moro y en Rossi que sostingueren á maravella sos respectius papers.

En resum: una representació vibrant y plena de vida y color, que deixá plenament satisfet al públich.

Demá dissapte *La Favorita* pel debut del tenor catalá Joseph Palet, de qual veu hem sentit fer grans elogis á las personas que han tingut ocasió de sentirlo.

Contractat pel San Carlos de Lisboa y pel Real de Madrid, haurá comensat la seva carrera al nostre Liceo.

De totas veras desitjem que no defraudi las esperansas que ha despertat, durant lo temps que ha sigut deixeble predilecte del mestre Goula.

ROMEIA

Cap novedat durant la senmana. Pel dilluus próxim está senyalat l' estreno de *Lo sí de las noyas*, traducció al catalá de l' obra mestra de Moratín feta per l' Albert Llanas.

Seguirá á n' aquesta obra l' estreno de *La flor del camp* de D. Pere Antón Torres.

NOVEDATS

El nou sainete de 'n Ramón Ramón y Vidales, titulat: *En Pau de la gralla ó La festa major de la vila* ha alcançat un éxit merescut. Pintura al viu de la festa major de un poblé de la provincia de Tarragona, té una acció encare que senzilla, interessant y ben resolta y presenta una successió de tipos dibuixats ab má segura y una serie de quadros animadíssims y exhuberants de color local.

També 'l diálech es recomenable, com á natural y fácil, sense que l' autor ni una sola vegada 'l violenti, en busca de xistes poch adequats. Tots els que hi ha brollan espontáneament y responen al carácter dels personatjes.

Obras de aquest género son las que 's necessitan pera donar reals al teatro catalá, y no arreglos desballestats y sense carácter, que si fan riure es sols mercé á las sevas xavacanadas, y á las complacencias de un públich poch iluistrat y menos exigent encare.

L' execució molt cuidada, per mes que individualment algun actor hauria pogut mostrarse una mica més flexible. Las escenas de conjunt ben disposadas y produhint efectes que s' aproximan als de la mateixa realitat.

Per ahir dijous estava anunciat l' estreno de *La mare eterna*, drama nou del Ignasi Iglesias.

CATALUNYA

El estreno es una producció dels germans Alvarez Quintero, que si algun defecte té es sa excesiva duració: pero ni aixís se li pot negar la bona sombra.

DISCUTINT EL PRESSUPOST DE GASTOS (per M. Moliné)



—Jo us ho demano, soch en Trabal,
¡salvéu la banda,
salvéu la banda!

jo us ho demano, soch en Trabal,
¡salvéu la banda
municipal!

Tota l'obra está reduhida á presentar un teatro per dintre, sent l'ánima de l'acció las angunias de un autor, durant l'ensaig y á l'hora del estreno.

De fixo que no interessaria tant l'obra que se suposa que s'está representant, com la comedia que té lloch dintre l'escenari, entre bastidors y detrás del teló del foro. En aquesta hi ha materia abundant per riure de gust, ab tot aquell bat-y-bull d'incidentes cómichs, molts dels quals semblan copiats del natural.

Aixís no té res d'extrany que obtingués un éxit.

La música del mestre Chapí, encare que molt inferior á la lletra (ja que l'obra també podria passarse sense l'ajuda del element musical), té no obstant alguna pessa garbosa com l'intermedi que 's toca durant la mutació de la escena.

Tots els actors treballaren ab carinyo, donant lluhiment á sos respectius papers.

GRAN-VIA

No cal parlar de *El estreno de un artista*, qu' es una producció fluixeta y que no val la pena.

Veurem si reuneix millors condicions la que ab el títul de *Bocanegra* s'anuncia pera ser estrenada demá dis-sapte.

TÍVOLI—CIRCO EQÜESTRE

Han vingut á animar els espectacles variats que conti-núan donantse en aquest local, els 5 *Perezoff*, artistas có-michs, que representan ab molta gracia escenas com la titulada: *Un souper agité dans un restaurant de Paris*.

Vaja, que ho fan molt bé.

CONCERT DE LA FILARMÓNICA

El mestre Crickboom obtingué un de sos éxits més bri-llants diumenje al matí en el *Teatro de Novedats*.

A LA RECTORIA DE MONISTROL INDUSTRIA Y RELIGIÓ



—Tírim'hi una mica de llet... y demá fassi 'l favor de dirme una missa de sis rals per la difunta.

L'orquestra de corda, composta principalment de alum-nos de la seva Academia, interpretá de una manera ma-gistral las pessas del programa, qu' eran la *Ballade* de De Greef, l'*Aria* de Bach, l'*Holberg-suite* de Grieg y la *Fileusse* de Mendelssohn. Totas ellas sigueren aplaudidas ab calorós entussiasme y de algunas se 'n exigí la repe-tició.

Pero la pessa culminant sigué 'l *Concert en la menor*, pera violí y orquesta, de Bach, en la qual el mestre tocá la part de violí sol, ab una distinció y una penetració tan íntima y exquisida, que 'l colocan entre 'ls primers con-certistas de aquest instrument, qu' hem tingut la ditxa de sentir.

Tant el Sr. Crickboom, com l'orquestra, igual que 'l mestre Mas y Serracant, que la dirigí ab molt acert, si-gueren objecte de una entussiasta ovació.

N. N. N.

Ha sortit l' Almanach de La Esquella

ANIVERSARI

Fá un any que un general, de cuyo nombre ni me 'n vull recordar va ferme dur vuyt días á la torra tancámhi ab pany y clau, sotmés casi á pa y aygua y obligantme á dormir sota el terrat.

¿Y tot perquè? Per agitar al poble tremolant per bandera un paper blau ahont hi havia escrits eixos mots mágichs: *¡No pagar! ¡No pagar!*

Simpátich lema qu' engrescat hauría dels mes xichs als mes grans ja que resol ell sol tots els problemas económich-socials que tenen las butxacas culgiradas y els cervells capficats.

Vá agafá ben bé 'l rave per las fullas aquell ilús... etcetra general, porque precisament en contra els gremis anava lo meu plan qu' avuy ja puch fer públich porque ha passat sobre aquells fets un any.

Jo soch, igual que 'l *Brusi*, partidari del principi *tabou* d' autoritat, y quan diu un govern, *verbo y desgracia*: «Jo necessito rals

per mantenir ganduls de totas menas, porque fassin fortuna uns quants tronats, per l' esplendor de quatre trastos rancis y per poguer llensar»;

m' agrada que tothom que trasca y sua fiqui la má al calaix y sense badar boca esquitxi els quartos fruyt de no pochs afanys.

Quí mana, mana bé, y quí cobra mana. ¿Quí mana vol diners? ¡Paga, y en paus!

Aixís es com pensavam la gent seria, pro uns quants descamisats veyent qu' en Villaverde y en Silvela anavan per deixarlos sense un clau, van negarse á pagá 'ls crescuts impostos que 'ls havían posat sense pensar, ¡infames! qu' exposavan á que 's morissin pels carrers de fam els empleats bagarros é infelissos, els pobres capelláns, totas las SS, MM, AA y RR, els *bravos* militars y las classes *activas* y *pasivas* que munyeixen la vaca nacional.

Llavors vaig pensar jo: ja que tan rancis son aquets industrials potser la pena del Talió aplicántloshi son erro compendrán: llensém als quatre vents el crit de guerra *¡No pagar! ¡No pagar!*

y com á cástich just als que no pagan la gent tampoch á n' ella els pagarán

ENTRE BASTIDORS



y els adroguers, els sastres, els
[gorristas,
els forners, els lampistas, els man-
[yáns,
els taberners, fondistas y drapay-
[res,
y demás poti-poti d' industrials,
veyent qu' están donant un mal
[exemple
correrán á pagar.

¡Jo no pensava ab las *entendederas*
d' aquell may prou *dallonsas* general,
qu' entenent al revés la meva idea
me va fe *enchiquerar*

tancantme justament ab els Angulos,
Rieras, Estapés, Trinchets, Bertráns,
Vidal-Ribas, Augés, Pins, Raventosos,
Carreras, Vilasecas, Homs, Lluçanys,
Pujols, Jordanis, Trillas, Rius, Arolas,
Paculls, Gargallos, Codornius, Dalmaus,
Comas, Comellas, Pelegrins, Clapesos
y Bordas, á qui jo ab el bon afany
de serví del govern la causa santa
havía combatut sense pietat.

Ferit en lo mes fondo de mon ánima
per tanta ingratitut, vareig jurar
no secundar may mes dels que governan
els plans descabellats
y ser fidel á las amistats fermas
que vaig contraure allí ab els industrials,
á quins aquell fulano
vá conseguir lligar
ab l' honrosa y simpática cadena
d' una bona amistat.

Poden, donchs, contá ab mi per tot y sempre
tots aquells bons companys
y si ve l' ocasió, torno ab la meva:
¡No pagar! ¡No pagar!

JEPH DE JESPU.

Ha sortit l' Almanach de La Esquilla

ESQUELLOTS

Fa pochos días que empunya la vara, y ja li han
vist la pinta.

—Sí, brillar ja brilla, pero ¿vois dir que no es
americá? Perque devegadas, vosaltres, els mar-
quesos, teniu unas bromas...!

D. Joan vol economías, las proposa al Ajuntament; pero la majoria dels regidors las hi anulán. . . á consequéncia de lo qual 'ns quedém tal com estavám.

Aixís ha succehit ab el projecte de supressió de la banda municipal, á la qual no hi ha donat lloch la majoria del Ajuntament.

Y aixó que se 'n podíá molt ben prescindir, per que tot lo de la Casa gran al últim no es mes que... *música celestial*.

No sabent el govern cóm desempellagarse del expedient Golfín, al últim s' ha decidit á enviarlo al senyor Hinojosa.

No será difícil qu' entre el governador y 'l ministre s' crusi 'l següent diálech telefónich:

—Acabo de rebre 'l voluminós expedient.

—Está molt bé; serveixis enterarse'n.

—Me 'n enteraré. Y després ¿qué 'n faig?

—Després l' envía al cent.

—¿Al Saló de Cent?

—No, home, no; al número 100.

—Está bé; será servit.

¡Y vaya si n' está de bé!... Al número 100 han de anar á parar totas las ilusións, totas las esperansas y totas las realitats del silvelisme.

L' exposició dels Lluchs respecte al estat actual de la Escola de Bellas Arts, no 'm va enganyar de gayre. La *Garsa* s' ha encarregat de revelar la causa de tant interés per l' ensenyansa, en un article en el qual s' hi llegeix el següent párrafo:

«El fet es escombrar de la Escola de Bellas Arts, com de totas las Escuelas, als *Pérez* y als *López*, als professors ineptes y desconeguts, pera posarn'hi d' aptes y autorisats.»

Y naturalment, serán autorisats y aptes els que sápigán dir de correguda y sense entrabancarse: «Setze jutjes menjan fetje de un penjat.»

* *

¡Sempre las cosas més interessants s' han de mirar baix aquest prisma mesquí y utilitari! El veste'n tú, pera posarm'hi jo, es ja molt vell; pero s' ha de

confessar que s' ha anat tornant molt catalanista.

Ab molt acert en Casanovas de *La Publicidad* revela que ni baix aquest punt de vista capció que reconeix l' aptitud de una persona, segóns siga de casa ó forastera, pot aplicarse aquest criteri á una Escola com la de Bellas Arts, de quals professors disset son cataláns, y sols els cinch que restan han nascut á altras provincias... es á dir, son *López y Pérez*, conforme ab tó d' escarni diu *La Garsa*, com si aquests apellidos siguessen de pitjor condició que 'l de *Casellas*, el de *Prat de la Riba* y 'l de *Sunyol*.

* *

Las deficiencias de la Escola de Bellas Arts s' han de corretjir de una manera més eficaz y justa. Si alguna culpa incumbeix á la Diputació per haverse deixat arrebatat la direcció de un establiment d' ensenyansa sostingut ab fondos de la provincia, molta més n' hi correspón, per deixarla, ja fá alguns anys, poch menos que indotada en lo que respecta á una instalació decent y á l' adquisició de material.

Aixó es lo que s' hauría de corretjir, que tot lo demás son tentativas pera convertir una Escola de Bellas Arts en una Escola de Malas Arts catalanistas.

Al teatro Espanyol de Madrit va donarse una funció en obsequi [als Congressistas americáns, disposantse las cosas de tal manera, que las senyoras ocupavan una part de la platea y 'ls senyors l' altra.

Y ara vé lo particular del cas: ¿creurían que cap ni una de las senyoras que van assistir á n' aqueixa funció portava sombrero?

Aquí tenen una proba de que ellas forman un mon apart, y que passen per tot, menos per perjudicarse.

Potser sí, que si s' adoptava per tot la separació de sexes, cessaría l' abús dels sombreros als teatros.

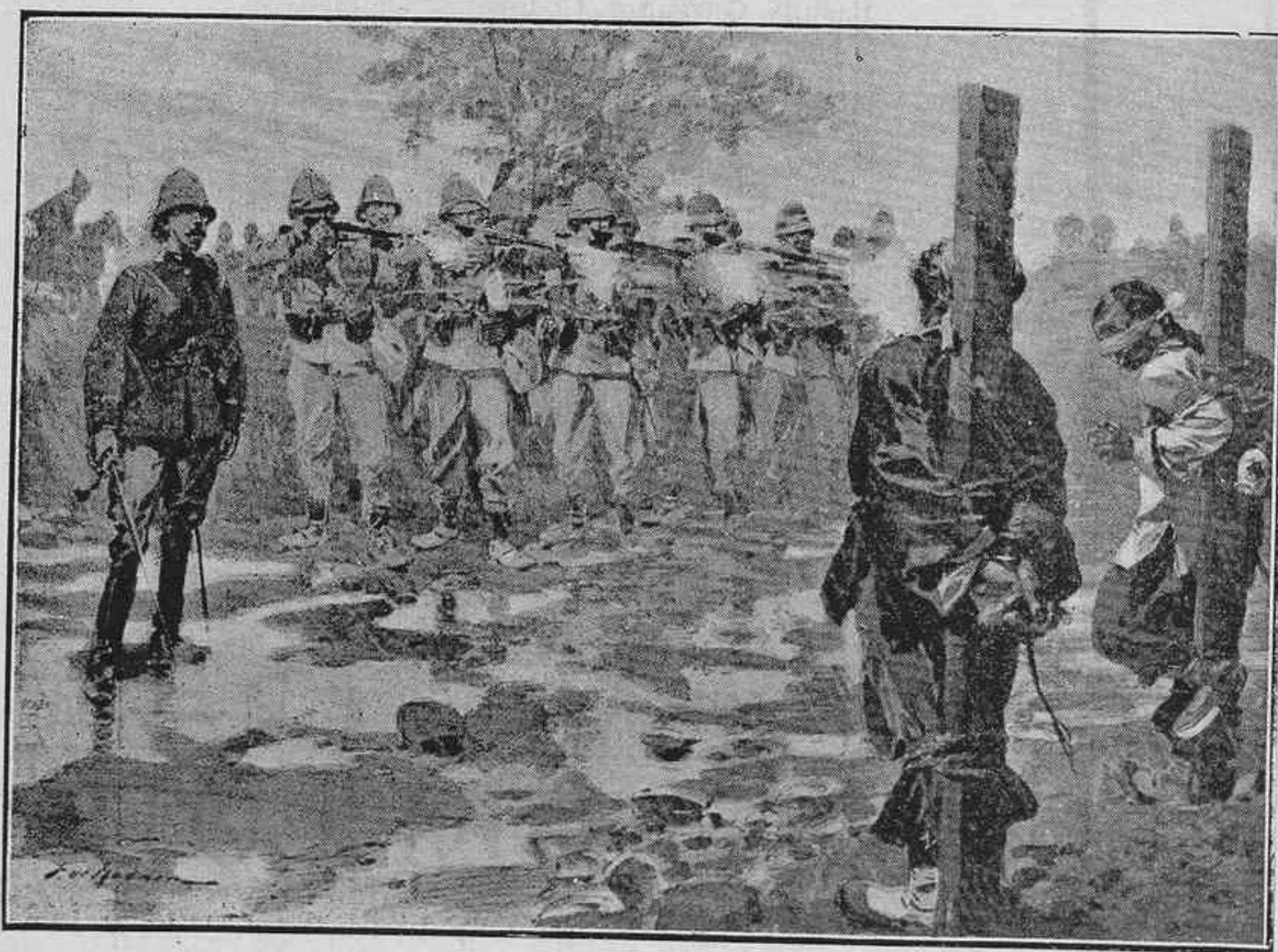
S' ha de reconeixer que *La Patria* no té pels á la llengua, sobre tot tractantse de denunciar els abusos comesos pels investigadors de contribucións. O si

no, aquí tenen un botó per mostra: un botó que sembla un *botó de foch*:

«El modo y forma de funcionar los investigadores del arriendo de contribuciones, es el de percibir, por vía de remuneración de sus gestiones, un tanto por ciento del beneficio que llevan á la Empresa. Ese beneficio tiene un doble concepto y consiste en una cantidad alzada que, por una sola vez, se exige al contribuyente al formar expediente, que equivale á la mitad de la multa en que ha incurrido; y otra cantidad trimestral equivalente á la mitad del importe á que asciende lo que el contribuyente paga de menos de contribución al Estado, con la condición de continuar defraudando impunemente.»

Valdría la pena de que aquest plán tan cómodo d' exercir l' art del robo, sigúés divulgat per tots els periódichs de la nació. Si ni aixís se conseguía que 'l ministre de Hisenda despertés del seu ensopiment, cada húa lo menos sería

L' EUROPA, CIVILISANT ALS XINOS



Fusellament de presoners boxers, á Tientsin.

DEL NATURAL

lliure de fer els comentaris que se li ocorreguessin.

Els quals no serían may prou durs, ni massa merescuts.

Decididament, guanya camí l'aplicació dels últims invents de la física als actes religiosos. Aquell rector francès de qui parlavam números enrera, que á falta d'escolá's feya ajudar la missa per un fonógrafo, pot ser considerat com l'iniciador de aquest moviment de innovació.

La proba es que avuy ja no hi ha necessitat de fer pelegrinacions á Roma, que sempre resultan molt costosas, pera rebre la benedicció papal. Basta pel cas dirigir-se al Cinematógrafo Napoleón, instalat á la Rambla de Santa Mónica.

Entre 'ls molts quadros que 's presentan, en los quals

hi apareix la figura de Lleó XIII, no se n'hi troba á faltar més que un: l'entrada en caixa dels diners de Sant Pere portats pels pelegrins, que si 'l sistema cinematogràfic vá cundint en materia de pelegrinacions, quedarà com un recort dels que fins ara han anat á Roma á alleugerir-se de consciencia y de butxaca.

Y á propòsit d'espectacles mes ó menos místichs.

Al interior de la iglesia de Santa Ana en construcció, s'hi está montant un panorama de Jerusalem.

Ara pregunto jo: una vegada explotat el Panorama ¿no 's podria establir allí mateix un bon teatro qu' estimulés als autors á escriure sarsuelas del género xich místich pera fer al Eldorado una desafortada competencia?

Comensi á pensarhi 'l rector de Santa Ana y no 's queixi de que no se li donguin ideas útils, edificants, devotas... y sobre tot molt productivas.

L' Ajuntament ha adquirit un avestrús femella del Sudán, que de aquí pochos días passarà á reunir-se ab l' avestrús mascle del Senegal.

Lo Sr. Coll y Pujol apadrinará la boda.

Perque de una boda en tota regla 's tracta, no sent de creure que 'ls nuvis, quan se trobin reunits dintre de la mateixa gabia, fassin l' avestrús.

Comptes del monument dedicat á n' en Rius y Taulet, que costa unas 98 mil pessetas.

Valor dels materials cedits: 6,000.—Import de la suscripció pública: 27,000.—Subvenció del Ajuntament: 25,000.—Total 58,000.

Déficit 40.000.

El monument ja está fet; pero 'ls artistas s' opo-



—¿Que hi pujém, ávia?

—Espérat, dona. ¿No veus qu' encare han d' enganxarhi 'l bestiar?

san á que s' inauguri fins y á tant que hajan cobrat lo que se 'ls deu.

Y 'l pobre D. Francisco está mitj tapat d'estoras y guinyapos, per no haverse trobat els 8,000 duros que faltan pera completar la suma.

Pero ¡paciencia! Y pensi D. Francisco, que de aquells grans déficits del temps de la Exposició n' han sortit las actuals miserias.

Ja que s' ha disposat que las casas de beguda se tanquin tan dejorn, escoltin ¿no sería convenient disposar que las iglesias no s' obrisen tan demati?

Perque vaja, si bé 's mira, tanta rahó hi ha per una cosa com per l'altra.

Se diu que á las casas de beguda s' hi promouhen escenas desagradables que molts cops terminan á pinyas y ganivetadas. Donchs de la mateixa manera, 'ls que matinejan per anar á missa, á l' hora en que 'ls vigilants y serenos ja s' han retirat y 'ls municipals no s' han posat encare l' uniforme, s' exposan á que al doblar una cantonada 'ls fassin saltá els quartos.

Y ara diguinme ¿perque 'l Sr. Hinojosa no ha de mirar una mica per la bona gent?

¿No veuen? A n' aquest si que haurían de premiarlo.

Parlo del municipal, habitant al número 10, pís quint del carrer nou de la Rambla. Van entrarli 'ls lladres á casa, van obrirli un bagul, y al trobarse ab que aquest contenía un uniforme, camas ajudeume, van fugir mes que depressa, pels terrats de las casas immediatas.

Un uniforme que fá fugir als lladres, sense ni haverhi 'l municipal á dintre ¿no mereix que hi enganxin els galóns de cabo?



CÓM SE TREU LA TINTA DE LAS RAJOLAS

—Senyora María báixim el tinter, báixim el tinter... báixim el tinter...—cantava 'l senyoret Pepito desde 'l seu quarto, posant al estribillo tota l'intenció de que es capás un estudiant de medicina d'aquells que ja tenen la Obstetricia aprobada.

La senyora María, qu'era una dispesera de las que 'n fan la cara, al sentir aquella cansó del enfadós, s'afanyá á netejar la escribanía del rellogat Hipócrates, y, després d'haver tret els pels de las plomas ab una patata novella y un cop hagué omplert novament el tinter, se precipitá corredor avall en direcció al despatx del aprenent de doctor Robert, avans no s'impacientés, ja que, en mitj de tot, li agradava deixar-lo content, sobre tot quan tenia 'l marit fora.—No per res, deya ella, pero es alló, en un cas de necessitat..., un home en una casa sempre hi fá presencia.

Ell, que tractantse de la senyora María, en mitj de sas abundosas y arrodonidas carns li coneixia la flaca, aixís que la veje entrar se li abalansá pera ferli una festa, moneda ab la qual acostumava á pagar l'hostatje, Y ja n'

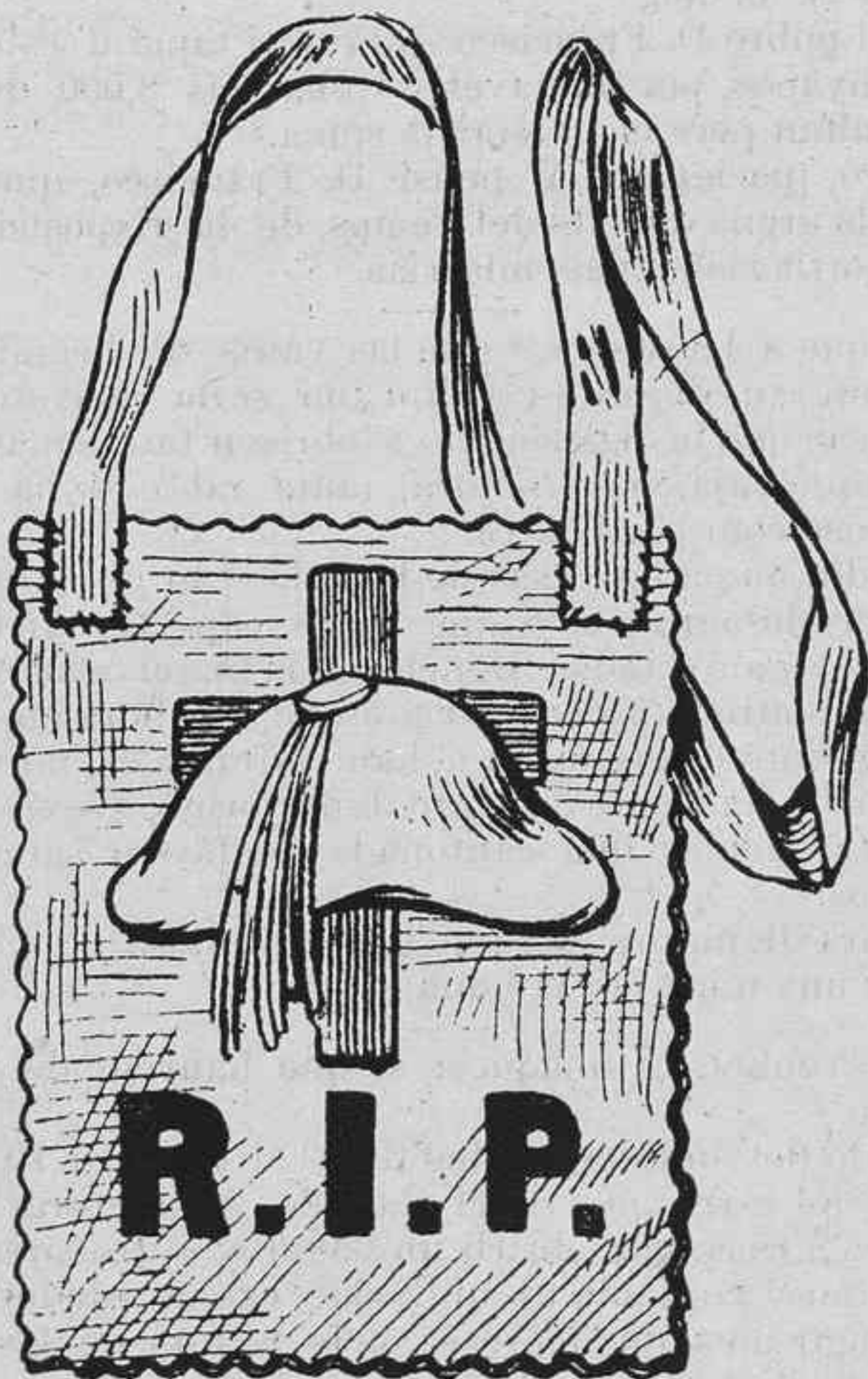
En un enterro.

Al pas del cotxe fúnebre, tothom se descubreix.

Y un tranquil exclama:

—¡Pobre mort! ¡Teníu! Tot justament ara que no ho pot veure tothom el saluda.

RECORT



De l'última carlinada no més ne queda que aixó: celebremho de debó y ¡Deu l'haji perdonada!

hi va haver prou: La pobra dispesera va declarar-se vensuda y rihent com una boja, y tremolant com una ben-aventurada, va deixar caure la escribanía, ab gran estrépit y terratremol, inundant tota la habitació de tinta Stephens' Inks.

¿A qué descriure l'enrabiada de la senyora María y la irónica satisfacció del estudiant? Ella va dirli *matasanos*, *Doctor Xeringa*, y una pila de insults més, fins que 'l xicot, vejent que á las malas no 'n treuria res, va apresurar-se á arar á buscar un drap y la galleda y aixís, l'un remullantlo, y l'altre escorrentlo, varen comensar amistosament la gran llimpiesa d'aquell Mar Negre.

Neteja que no haurían conseguit encare avuy, puig ja se sab lo costós qu'es el borrar las tacas de tinta, si nosaltres no 'ls haguéssim fet observar que 'l modo senzill de ferlas desapareixer es fregantlas ab una mica de sorra humitejada ab oli de vidriol y aygua (en cantitats iguals),

UN METRO IMPROVISAT

Lo que no passa en un any passa en un minut.

Y succehirá qu'un día tindrán (apart d'altres necessitats) la de pendre la mida á qualsevol cosa y no podrán ferho per falta d'un metro. Un metro s'obté de la següent manera: Tenint cinch céntims se té tot. Sapiguent qu'una pessa d'aquestas fá un diámetro de 25 milímetros, no s'ha de fer mes que, ab un cordill ó ab una tira de paper, medir 40 vegadas la distancia diametral dels 5 céntims.

El resultat será de un metro exacte ab el qual podrán comensar á pendre las midas que desitjin.

Y es probado.

Ha sortit l'Almanach de La Esquilla



—Havent dinat aniré al Parque—deya l'Aulestias—y á n'allí, mirant las bestias, la tarde passaré bé.

Y li respongué en Tomás, que, com ell, se sol distreure anant las bestias á veure:

—Donchs, home, ja m'hi veurás.

J. VÍA

Un pagés molt ignorant á Barcelona baixá y á un escultó' encomená que li fés no sé quín sant. —Bé, diguim, com el voldría: ¿mort ó viu?

—Viu valdrá més, que si al poble no agradés jo mateix ja 'l matería.

J. ZENITRÁM

—¿Qué fa 'l séu cusí Badrinas?

—Está malalt.

—¿De debó?

—No, senyor, de debó, no: está molt malalt de anginas.

JUMERA

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20.

Estampa de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, núm. 8.

¡AHIR VA SORTIR!

Escrit per

Aguileta.—Aiger Elias, F.—Alax, Virg. de.—Albert, Emili.—Alemany, Xavier.—Alsina y Clos, S.—Alter Ego.—Amadeo.—Andrés, Vicens.—Badía, M.—Barbany, J.—Bartrina, Domingo.—Bartrina, Francesch.—Bas y Socias.—Bauccells Prat, J.—Bertrán, Ramón.—Bonafé, Matias.—Bonnin, Llorens.—Bori y Fontestà, A.—Boy y Verdallet, S.—Burgas, J.—Busqué, J. F.—Campanyà, Lluís.—Capella, Jascinto.—Carbó d' Alsina, M.—Carné, V.—Carrasca Gayán, A.—Carreras, Pere.—Carriquiri.—Casanovas, Magi.—Castellet Pont, J. M.^a—Coca y Collado, E.—Coma, Abelardo.—Deu, A.—Delfi, Fidel.—Dolsa, Oliva.—Doria, Amadeo.—Durbán, Joseph.—Fantástich.—Feliu, J. M.^a—Figueras Ribot, F.—Folguera, J.—Font, August.—Forguerón B., Pepeta.—Gadea Mira, J.—Gavires, J. F.—Gervasi, J. F.—Gili, Nemesi.—Girbau y Tordera, J.—Gorina y Roca, J.—Gracia, Pepet de.—Grau Prunades, J.—Gumá, C.—Horta, L' Hereu de.—Homedes Mundo, R.—Hostia, Jeph de l'.—Janer, E.—Jeph de Jespus.—Juan y M., F.—Llanas, Albert.—Llei, Ramón.—Llenas, Franciscó.—Llimoner, A.—Llopart, J.—March, A.—Martí Giol, E.—Mas y Jornet, C.—Maseras, Alfons.—Massip, Ramón.—Matheu, Francesch.—Mayet.—Mestres, Apeles.—Millá, Ll.—Moreno, P. A.—Mundet Alvarez, A.—Novellas de Molins, J.—Oliva Bridgman, J.—Oller Rabassa, J.—Oller, Narcís.—Omar y Barrera, C.—Orga, Japet de l'.—P. del O.—P. K.—Pagés Cubinyà, J.—Paila, Sisket D.—Palau, S. del.—Pinadell, Lluís.—Pomés, Ramón.—Pons y Massaveu, J.—Pons, J. V.—Pons, Rossendo.—Pont y Espasa, J.—Puig y Cassanyas, J.—Puig y Ferrater, J.—Pujadas Truch, J.—Rahola, Frederich.—Rahola, Víctor.—Ramentol, B.—Ramón, Jaume.—Ramón Vidales, Ramón.—Revoltós, Martí.—Riera y Bertrán, J.—Riera, L' Avi.—Roca y Roca, J.—Roig, Q.—Roldós, J.—Rosés, Plácit.—Roure, Conrat.—Rusiñol, Santiago.—Ruy de Gorch.—Sagrera, B.—Salvador Lluís.—Sanmartín y Aguirre, J. F.—Singlot, A. del.—Solá, Andreu.—Soler de las Casas, E.—Spau Vilaplana, A.—Staransa, J.—Sunyé, Emili.—Surinyach Senties R.—Talladas, P.—Tasso, Torquato.—Tomás Salvany, J.—Ubach y Viuyeta, F.—Urrecha, Frederich.—Vendrellench, Un A.—Via, Joan.—Vidal, Romualdo.—Vilanova, Emili.—Vilar, Jaume.—Vilassar, G. P.—Viura, Xavier.—White, Joseph, y Ximeno Planas, Joseph.

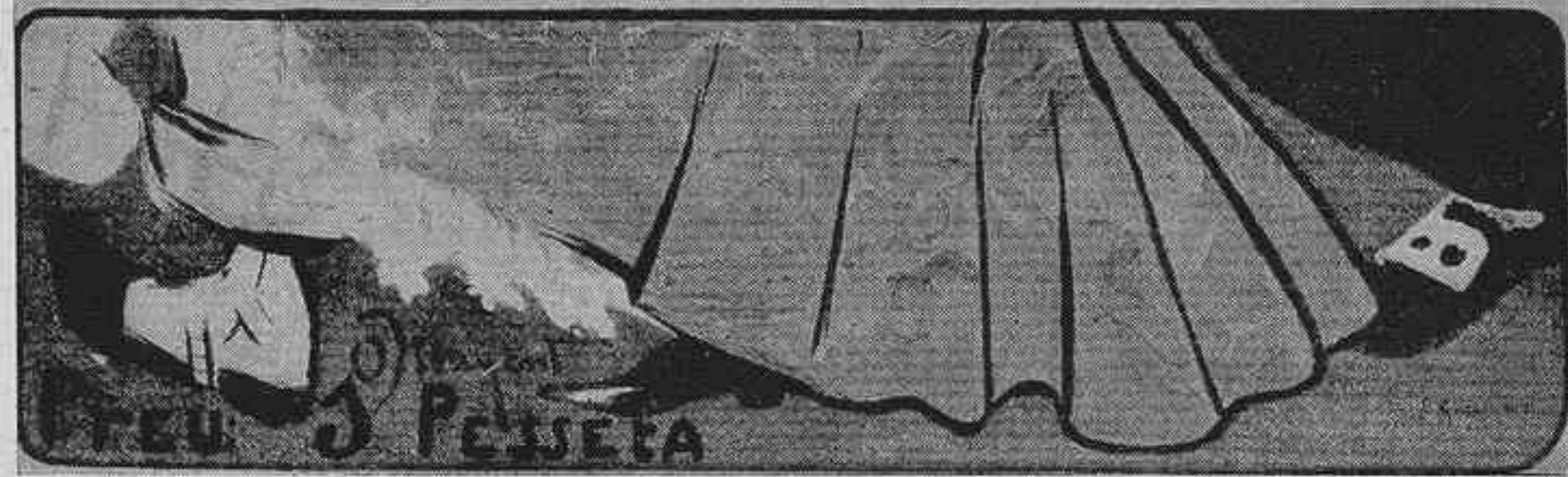
Ilustrat per

Anónim.—Argemi.—Arnaú, E.—Atché, R.—Bagunyà, J.—Benedito, M.—Benlliure, J.—Blancó Coris, J.—Bonit, J.—Cabrinety, J.—Cardunets, A.—Casals, R.—Cilla, R.—Cla-

rassó, E.—Cornet, G.—Cuchy, J.—Dalla Francesca, T.—Ensenyat, L.—Escaler, L.—Fabrós, A.—Figuier, A.—Foix, Mariano.—Fradera, R.—Grau, J.—Gómez Soler, J.—Heras, R.—Juliana, J.—Junyent, O.—Lagarde, N.—Llopart, J.—Llovera, J.—Masriera, J.—Marqués, J. M.^a—Mecachis.—Mestres, Apeles.—Mir, J.—Miró, R.—Moliné, M.—Montserrat, N.—Moragas, Tomás.—Mucha.—Murillo, Bartomeu.—Pahissa, J.—Pando.—Pedragosa, A.—Pellicer, J. Lluís.—Pellicer Montseny, J.—Prieto.—Quevedo, M.—Raurich, N.—Riera Moliner, R.—Roig, Pau.—Sala, A.—Serra, Enrich.—Sierra, N.—Solá, A.—Tullot, B.—Tusquets, R.—Urgell, Modest.—Urgell, Ricart.—Urgellés, Félix.—Vázquez, N.—Verdugo, J.—Wherle.—Anónim.—Banús.—Esquella, L'—Mas, A., y Rus, F.



ALMANACH
DE LA ESQUELLA
ANY DE LA TORRATXA
1901—**ANTONI**
LOPEZ
 Editor
BARCELONA



Centenars de dibuixos, originals dels primers artistes de Catalunya y de fora.

En el text hi figuren las firmas més populars y acreditadas.

Preciosa cuberta en colors y or, original del gran decorador MUCHA

Cada exemplar, sòlidament enquadernat, va envolt en paper de seda.

Preu: UNA PESSETA

L' Almanach de La Esquella de la Torratxa pera 1901
 es l' aconeteixement del día.

*Se ven per tot arreu * Ahir va sortir * Se ven per tot arreu*

PANORAMA NACIONAL



Y... ¡visca la regeneració!